

A Fővárosi Ítéltábla Dr. Németh L. Zsolt Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Németh L. Zsolt ügyvéd) által képviselt felperes neve (....) felperesnek a Zöldiné dr. Kormány Margit jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen közérdekű adat kiadása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 9. napján kelt, 37.P.22.861/2014/7. számú ítélete ellen az alperes 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és arra is feljogosítja az alperest, hogy az elszámolásokon és a kifizetést igazoló bizonylatokon a terméket értékesítő, illetve a szolgáltatást nyújtó természetes személyek személyes adatait felismerhetetlenné tegye, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (Tízezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy adja ki a felperesnek az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló, 2013. évi LXXXVII. törvény 8. § (1) bekezdése alapján az egyéni jelöltek által a törvény 1. §-a szerinti támogatás összegének felhasználásáról benyújtott elszámolásokat, és az azokhoz csatolt, az összes kifizetést igazoló bizonylatok másolatát azzal, hogy feljogosította az alperest az egyéni jelöltek lakcímének felismerhetetlenné tételére. Kötelezte az alperest, hogy adja ki a felperes részére a felhívott törvény 8/A. § (1) bekezdése alapján a pártlistát állító pártok által a törvény 2/A. §-a szerint folyósított 1. § szerinti támogatásról benyújtott összesített elszámolásokat és az azokhoz csatolt, az összes kifizetést igazoló bizonylatok másolatát. Végül kötelezte az alperest, hogy a felperesnek fizessen meg 38.100 forint perköltséget.

A megállapított tényállás szerint a felperes 2014. április 29-én kérte az alperestől, hogy adja ki az egyéni képviselőjelöltek által igénybe vett költségvetési támogatás felhasználásáról benyújtott elszámolást és az ahhoz csatolt, az összes kifizetést igazoló bizonylat másolatát, továbbá a pártlistát állító pártoknak folyósított támogatás felhasználásáról benyújtott összesített elszámolást és az ahhoz csatolt, az összes kifizetést igazoló bizonylat másolatát. Az alperes az adatigénylést az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 30. § (7) bekezdésére hivatkozva tagadta meg, és azzal összefüggésben arra is utalt, hogy a jelölteknek és jelölőszervezeteknek nyújtott támogatás felhasználására vonatkozó elszámolás ellenőrzésére kizárólag az alperes és az Állami Számvevőszék jogosult.

A felperes keresetében az adatkiadási kérelemben megjelölt elszámolások és azokhoz kapcsolódó kifizetési bizonylatok közlésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését indítványozta, érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta.

Az alperes kérelme alapján nem látta helyét a per megszüntetésének. Kifejtette, hogy az Infotv. 30. § (7) bekezdéséből nem olvasható ki, hogy az adat kiadásának erre alapított megtagadása esetén megelőzően az adatkérőnek kötelezően a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságához (NAIH) kellene fordulnia. Nem lehet erre a következtetésre jutni az Infotv. 31. § (3) bekezdéséből, illetőleg 58. § (2) bekezdés c) pontjából és (3) bekezdéséből nyelvtani, rendszertani és logikai értelmezés alapján sem. A hatósági eljárás kezdeményezését nem tartotta perelőfeltételnek, csupán egy fakultatív jogorvoslati lehetőségnek, ezért a keresetet érdemben bírálta el.

Hangsúlyozta, hogy az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése értelmében a közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok, tehát a nyilvánosság és az átláthatóság a főszabály. Ezzel összhangban az Infotv. rendelkezései is az állam átlátható működését és a közpénzek ellenőrizhető felhasználását követelik meg, ezért a kampánypénzek felhasználása közérdekű adatnak minősül.

Ezt követően vizsgálta, hogy az alperes alappal tagadta-e meg a megismerési igényt az Infotv. 30. § (7) bekezdésére hivatkozással, ami szerint átfogó, számlaszintű, tételes ellenőrzésre irányuló adاتمegismerésre külön törvények irányadók. Mivel ez a szabály a közfeladatot ellátó szerv gazdálkodásáról rendelkezik, ezért értékelte, hogy a politikai pártok annak minősülnek-e. Álláspontja szerint a politikai pártok az Infotv. és az Átláthatósági törvény (2013. évi LXXXVII. törvény) alkalmazhatósága szempontjából nem minősülnek közfeladatot ellátó szervnek, és az egyéni képviselőjelöltek vonatkozásában szintén nem tartotta elfogadhatónak közfeladatot ellátó szervként történő minősítésüket.

Az elsőfokú bíróság egyetértett az alperessel abban, hogy az Átláthatósági törvény 8., 8/A-C. §-ai és az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek támogatásáról szóló 69/2013. (XII. 29.) NGM rendelet 8. §-a értelmében a kampányköltségek elszámolásának ellenőrzése az alperes és az Állami Számvevőszék hatáskörébe tartozik. A felperes keresete nem ezen feladatok átvételét célozta, csupán az arra vonatkozó adatok megismerését, hogy a jelöltek és a pártok a kampány során közpénzekből kitől, mennyiért és milyen dolgot, szolgáltatást vásároltak. Nem vitás, hogy az ellenőrzésre az alperes jogosult, de ez nem zárja ki, hogy a felperes a jelöltek és pártok elszámolását, azzal együtt az egyes számlák tartalmát, mint közérdekű adatokat megismerhesse.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy a politikai pártok az Infotv. és az Átláthatósági törvény alkalmazhatósága szempontjából nem minősülnek közfeladatot ellátó szervnek, a kért adatok nem a pártok gazdálkodásának megismerésére irányulnak, a felperes keresete nem az adatok ellenőrzésére irányul. Kérelme nem az Infotv. 30. § (7) bekezdése szerint minősül, ezért az alperes köteles az adatok kiadására. Azzal azonban egyetértett, hogy a jelöltek lakcíme személyes adatnak minősül, ezért feljogosította az alperest ezen adatok kitakarására.

Az ítélettel szemben az alperes élt jogorvoslattal. Pontosított fellebbezése elsődlegesen a határozat hatályon kívül helyezésével a per megszüntetésére, másodlagosan az ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítására, harmadlagosan a határozat hatályon kívül helyezésével az eljárás

megismétlésére, negyedlegesen a közérdekű adatoknak a személyes adatok kitakarásával történő kiadására irányult.

A permegszüntetés körében megismételte az elsőfokú eljárásban kifejtett érvelését, fenntartva, hogy az adatkiadásnak az Infotv. 30. § (7) bekezdésén alapuló megtagadása esetén az igénylőnek közvetlenül a NAIH-hoz kell fordulnia jogorvoslatért. Ez levezethető az Infotv. 31. § (3) bekezdéséből, 56. § (1)-(2) bekezdéséből, illetve 58. § (3) bekezdéséből. Erre tekintettel a Pp. 130. § (1) bekezdés c) pontja alapján a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának lett volna helye, ennek elmaradása miatt a pert a 157. § a) pontja alapján meg kell szüntetni.

Sérelmezte, hogy noha a felek szerint a pártok közfeladatot ellátó szervek az elsőfokú bíróság ezt nem fogadta el és ennek indokát sem adta. Álláspontját jellemzően a hatóság 2014 augusztusában kiadott állásfoglalásából vezette le, ami azonban nem jogszabály. Tévedett az eljáró bíróság az ellenőrzés fogalmának értelmezésében is, mert az nem lehet azonos a Ket. szerinti hatósági ellenőrzéssel, mivel az adatigénylő esetében fogalmilag kizárt, hogy olyan szintű ellenőrzést tudjon lefolytatni, mint a külön jogszabályban arra feljogosított szervek. Kifejtette, miszerint az NGM rendelet 7. § (1) bekezdése alapján a kedvezményezett a támogatás felhasználását igazoló bizonylatok hiteles másolatának és a számlaösszesítő adatlapnak a benyújtásával számol el, utóbbi adattartalmát az alperes honlapján közzétett 5/2014. számú elnöki utasítás határozza meg. Az összesítőn fel kell tüntetni a számla/egyéb bizonylat sorszámát, kiállítási dátumát, a termék értékesítőjének/a szolgáltatás nyújtójának megnevezését, a termék/szolgáltatás megnevezését, a pénzügyi teljesítés dátumát, a felhasználás céljának indokát, a számla/egyéb bizonylat nettó, áfa, bruttó összegét. A számlaösszesítő lap adattartalma tehát a legfontosabb adatok tekintetében megegyezik a számla tartalmi elemeivel. Az Infotv. 30. § (7) bekezdésében írt ellenőrzés értelmezése során az adatigénylés terjedelme, mélysége döntő annak megítélése szempontjából, hogy az tételes, átfogó, számlaszintű ellenőrzésnek minősül-e vagy sem. Mivel a felperes minden jelölt és párt esetében kiadni kérte a benyújtott összes elszámolást és az azokhoz csatolt valamennyi bizonylat másolatát, ez terjedelmére tekintettel tételes, átfogó, számlaszintű adatigénylésnek minősül. Az alperessel 597 jelölt és 12 párt kötött megállapodást, az általuk benyújtott számlaösszesítő lapok és bizonylatok összesen kb. 9.000 oldalnyi dokumentumot tesznek ki. Előadta továbbá, hogy az elsőfokú eljárásban csak példálózó jelleggel utalt rá, hogy a kiadni kért iratokon személyes adatnak minősül a jelölt lakcíme, de emellett még más személyes adatokat is tartalmaznak a kért dokumentumok. Az elsőfokú bíróság azonban a számlaösszesítő lapok adattartalmára vonatkozóan nem vizsgálódott kellő körültekintéssel, miként nem vizsgálta sem az elszámolás fogalmát, sem a benyújtott dokumentumok körét és adattartalmát. E körben a tényállás feltáratlan maradt, így az elsőfokú ítélet megalapozatlan.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira tekintettel.

A fellebbezés kis részben, a személyes adatok további kitakarása tekintetében eredményes.

Az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelően feltárta, azt a másodfokú bíróság azzal egészíti ki, hogy a perbeli adatigénylés a 2014. április 6. napján megtartott országgyűlési képviselőválasztással kapcsolatos adatok kiadására irányult. Az eljáró bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes igénye alapos, a kért közérdekű adatok megismerésétől az alperes nem zárhatja el, csupán arra van lehetősége és ez egyben kötelezettsége is, hogy a jelöltekkel és a pártokkal a központi költségvetésből juttatott pénz felhasználása során kapcsolatba került természetes személyek személyes adatait felismerhetetlenné tegye. Döntésével és indokaival a másodfokú bíróság

egyétértett, kizárólag a kitakarni szükséges személyes adatok körét értékelte szélesebbnek és ennek megfelelően részben megváltoztatta az ítéletet.

Az Infotv. értelmező rendelkezéseit tartalmazó 3. § 2. pontja szerint e törvény alkalmazása során személyes adat az érintettel kapcsolatba hozható adat - különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret -, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. Közérdekű adat az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat (5. pont).

A 26. § (1) bekezdése előírja, hogy az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot - az e törvényben meghatározott kivételekkel - erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.

A 30. § (7) bekezdése szerint a közfeladatot ellátó szerv gazdálkodásának átfogó, számlaszintű, illetve tételes ellenőrzésére irányuló adatmegismerésekre külön törvények rendelkezései irányadók. Ha erre való hivatkozással az adatigénylés elutasításra kerül, az adatigénylő az 52. § alapján a Hatóságnál bejelentéssel vizsgálatot kezdeményezhet.

A per megszüntetésére a másodfokú bíróság sem talált indokot. Az alperes érvelésével szemben nem elengedhetetlen előfeltétele az adatkiadásra irányuló kereset előterjesztésének a NAIH vizsgálatának előzetes kezdeményezése, amennyiben a kért közérdekű adatok megismerését az adatkezelő az Infotv. 30. § (7) bekezdésére való hivatkozással tagadja meg. Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság, hogy erre vonatkozó előzetes feltételt az Infotv. nem támaszt, nincs olyan előírás, hogy a pert a NAIH eljárásának meg kell előznie, csupán egy alternatívan választható lehetőségről van szó. Ezért nem volt akadálya annak, hogy a felperes közvetlenül bírósághoz forduljon az adatkiadás kikényszerítése céljából és a keresetet érdemben kellett elbírálni.

A perben nem volt vitás, hogy az országgyűlési választások során juttatott közpénznek minősülő költségvetési támogatások, azaz az állam által biztosított kampánypénzek mikénti felhasználására vonatkozó információk az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése értelmében közérdekű adatok és az sem, hogy azoknak az alperes a kezelője. Ezért az Infotv. 31. § (2) bekezdése alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az adatok kiadását jogszerűen tagadta meg. Az alperes azzal védekezett, hogy az adatigénylés az Infotv. 30. § (7) bekezdésébe ütközik, mert az terjedelmét és mélységét tekintve tételes, átfogó, számlaszintű ellenőrzésre irányul, amire azonban a jogszabály kizárólag az alperest és az Állami Számvevőszéket hatalmazza fel. Ezzel a megközelítéssel a másodfokú bíróság sem értett egyet. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az Átláthatósági törvény a kampánypénzek elszámolásának ellenőrzését a megjelölt két állami szerv feladatává és jogosultságává teszi, de ez nem szolgálhat a perrel érintett adatok kiadásának gátjául, mert a felperesi kérelem nem a támogatások felhasználásának ellenőrzésére, hanem a felhasználás konkrét adatainak megszerzésére irányul.

Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra az álláspontra, hogy a felperes adatigénylése nem közfeladatot ellátó szerv gazdálkodásának tételes, átfogó számlaszintű ellenőrzése irányul.

A jelen perben két csoportra vonatkozott az igény, egyrészt a jelöltekre, másrészt a pártokra. A jelöltek értelemszerűen nem tekinthetők közfeladatot ellátó szervnek, hiszen ők nem szervek, hanem személyek. A jelölőszervezetek, a pártok pedig nem állami vagy önkormányzati feladatot, azaz nem közfeladatot látnak el, nem képezik az állami szervezetrendszer részét, annak tevékenységében közvetlenül nem vesznek részt, hanem társadalmi, a jelenlegi szabályozás szerint civil szervezetek. Az elsőfokú bíróság által kifejtettek mellett a másodfokú bíróság utal arra, hogy a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény preambulumból kitűnően a pártoknak az a társadalmi rendeltetése, hogy a népakarat kialakításához és kinyilvánításához, valamint a politikai életben való állampolgári részvételhez szervezeti kereteket nyújtsanak. Emellett, ahogy az elsőfokú bíróság ezt is helyesen kifejtette nem a gazdálkodás átfogó áttekintésére irányult az igény sem a jelölteknél, sem a pártoknál, hanem csak a legutóbbi országgyűlési képviselő választási kampány finanszírozásának adataira.

Annyiban alapos a fellebbezés, hogy az elszámolások - ami a bizonylatok hiteles másolatát és az azok alapján elkészített számlaösszesítő adatlapot jelenti - tartalmazhatnak személyes adatokat is, amelyek megismerésére nem jogosult a felperes. A jelöltek neve nem ilyen, mert a jogszabály célja, nevezetesen a kampánypénzek átláthatóvá tétele csak ezzel valósulhat meg, továbbá a jelöltek személye nyilvános. Emellett a jelöltek a kampánypénzről megállapodást kötöttek az alperessel, ami az NGM rendelet 2. § (4) bekezdés szerint a személyes adat kezelésére is vonatkozik. A kampánypénz felhasználása során a jelöltekkel és a jelölteket állító pártokkal kapcsolatba kerülő természetes személyek, tehát a terméket értékesítők vagy a szolgáltatást nyújtók neve, címe azonban már személyes adatnak minősül, mivel azokból az érintettre vonatkozó következtetés vonható le. Ezért a másodfokú bíróság annyiban változtatja meg az ítéletet, hogy feljogosítja az alperest arra, hogy az elszámolásokon és a kifizetést igazoló bizonylatokon felismerhetetlenné tegye a termék magánszemély értékesítőjének, illetve a szolgáltatás magánszemély nyújtójának nevét, címét.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alkalmazásával a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A fellebbezés a per főtárgya vonatkozásában nem volt eredményes, kizárólag a kiadni rendelt adatok szélesebb körű kitakarása tekintetében hozott a másodfokú bíróság részben eltérő döntést, ami nem változtat azon, hogy az alperes minősül pervesztesnek. Ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése folytán köteles a felperesnek megtéríteni a másodfokú eljárással felmerült költségét, ami a képviseletét ellátó ügyvéd 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. és 4/A. §-ai szerint megállapított árával növelt munkadíját tartalmazza.

A per tárgyi illetékmentességére tekintettel a fellebbezési illetékről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2015. március 10.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pullai Ágnes s.k.
előadó bíró

Dr. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: